

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

GRAFIČKI FAKULTET

Smjer: Dizajn grafičkih proizvoda

SEMINARSKI RAD

PAUL GAUGUIN

Kolegij: likovno grafička kultura 2

Nositelj kolegija: Vanda Jurković

Studentica: Paula Veža

Zagreb, 2024.

Sadržaj

Uvod	3
Biografija	4
Gauguinov stil i tehnika	5
Ključni radovi i djela.....	7
Gauguinov utjecaj na svijet	10
Zaključak.....	11
Literatura	13

Uvod

Postimpresionizam, kao umjetnički pokret, predstavlja jednu od najvažnijih etapa u razvoju moderne umjetnosti. Nastao krajem 19. stoljeća kao reakcija na impresionizam, postimpresionizam je obuhvatio raznolike stilove i pristupe koje su razvili umjetnici nezadovoljni ograničenjima impresionističkog pristupa. Dok su impresionisti težili prikazivanju trenutnog dojma svjetlosti i boje, postimpresionisti su nastojali unijeti veći stupanj subjektivnosti, strukture i simbolike u svoja djela. Kroz analizu posimpresionističkih remek-djela, moguće je dokučiti kako je ovaj pokret postavio temelje za razvoj avangardne umjetnosti u 20. stoljeću.

Ključne figure ovog pokreta, uključujući Paula Cézannea, Vincenta van Gogha, Paula Gauguina i Georges Seurata, svakim su svojim specifičnim pristupom proširile granice slikarskog jezika. Cézanne je uveo konceptualnu analizu forme i prostora, što je otvorilo put kubizmu, dok je Van Gogh svojim izražajnim potezima kista i intenzivnim bojama anticipirao ekspresionizam. Seuratova poentilistička tehnika predstavljala je znanstveni pristup analizi boje i svjetlosti, a Gauguinova potraga za egzotičnim i duhovnim sadržajem rezultirala je jedinstvenom simbolističkom estetikom.

Paul Gauguin bio je jedan od najutjecajnijih slikara postimpresionizma, čije je stvaralaštvo ostavilo neizbrisiv trag u povijesti umjetnosti. Gauguin je tijekom svog života razvio jedinstven stil koji je kombinirao elemente impresionizma s vlastitim ekspresivnim pristupom. Njegova umjetnost je obilježena egzotičnim temama, jarkim bojama i simboličkim prikazima, što ga čini jednim od najistaknutijih predstavnika simbolizma. U ovom radu istražiti ćemo život Paula Gauguina, njegov umjetnički razvoj, ključne radove i utjecaj koji je ostavio na svijet umjetnosti.

Autoportret sa žutim Kristom, Paul Gauguin, 1890.-91., ulje na platnu

Biografija

Paul Gauguin, punim imenom Eugène Henri Paul Gauguin, rođen je 7. lipnja 1848. u Parizu. Bio je slavni francuski slikar postimpresionizma, poznat po svojim ekspresivnim bojama i slikama egzotičnih lokacija.

Gauguinov ran život bio je obilježen mnogim preseljenjima i izazovima. Njegova majka, Aline Marie Chazal, bila je kći feministice i socijalistice Flore Tristan, dok je njegov otac, Clovis Gauguin, bio novinar. Kada je Gauguin imao samo godinu dana, njegova obitelj odlučila se preseliti u Peru zbog političke nestabilnosti u Francuskoj. Na putu do Perua, njegov otac je iznenada preminuo, ostavivši majku da sama brine o njemu i njegovoj sestri.

U Peruu je obitelj živjela kod Gauguinovog ujaka, koji je bio vrlo utjecajan političar. Gauguin je u Peruu živio do svoje šeste godine te su ta dotadašnja iskustva ostavila velik utjecaj na njega. Vratio se u Francusku sa svojom majkom i sestrom 1855. godine.

Gauguinovo školovanje bilo je raznoliko; pohađao je nekoliko škola, uključujući sjemenište u Orléansu. Kasnije (sa 17 godina) se odlučio pridružiti trgovačkoj mornarici, a zatim je služio u francuskoj mornarici. Tijekom svojih putovanja stekao je ljubav prema moru i dalekim mjestima, što će kasnije također utjecati na njegov umjetnički rad.

Nakon povratka u Francusku, Gauguin se zaposlio kao financijski savjetnik i oženio se Dankinom Mette-Sophie Gad s kojom je imao petero djece. Usprkos uspjehu u financijskom svijetu, njegov interes za umjetnost sve je više rastao. Počeo je slikati u slobodno vrijeme i sprijatelji se s mnogim impresionistima, uključujući Camillea Pissarra. Ta prijateljstva i njegova rastuća strast prema slikarstvu navela su ga da napusti svoj posao i u potpunosti se posveti umjetnosti, što je dovelo do stvaranja nekih od najpoznatijih djela u povijesti umjetnosti.

Gauguinov umjetnički stil evoluirao je kroz godine, a njegov prvi značajniji uspjeh došao je kroz sudjelovanje na izložbama impresionista. Međutim, nezadovoljan ograničenjima impresionizma, Gauguin je razvio svoj vlastiti stil obilježen žarkim bojama, jednostavnim oblicima i simboličkim sadržajem. Godine 1886. napušta Pariz i seli se u Bretanju, gdje osniva umjetničku koloniju u Pont-Avenu. Bretanja postaje važno mjesto za njegov umjetnički razvoj, gdje stvara mnoga ključna djela.

No, najveći preokret u njegovom životu dolazi 1891. godine kada odlazi na Tahiti, tražeći utočište od europske civilizacije i nadahnuće u polinezijskim kulturama. Na Tahitiju stvara neka od svojih najpoznatijih djela koja odražavaju njegovu ljubav prema egzotičnim pejzažima i lokalnim stanovništvom. Njegove slike iz tog razdoblja ističu se živopisnim bojama i simbolikom, istraživajući teme duhovnosti, prirode i egzistencije.

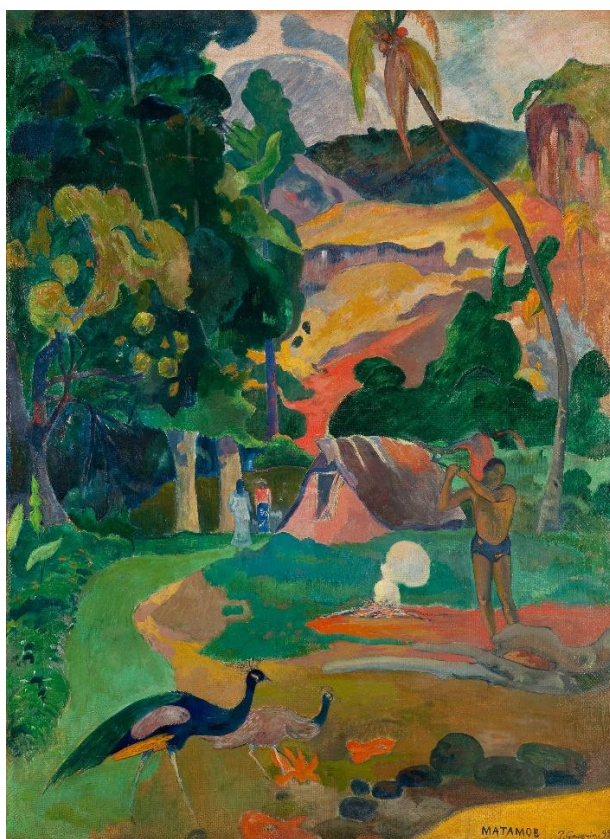
Unatoč financijskim poteškoćama i zdravstvenim problemima, Gauguin je nastavio stvarati do kraja svog života. Zadnje godine proveo je na Markižanskim otocima, gdje je preminuo 8. svibnja 1903. godine. Njegovo nasljeđe ostavilo je dubok trag u svijetu umjetnosti, inspirirajući mnoge avangardne umjetnike 20. stoljeća.

Paul Gauguin ostaje upamćen kao umjetnik koji je neprestano tražio nove horizonte, kako u svom umjetničkom izrazu, tako i u životu. Njegova djela i danas fasciniraju ljubitelje umjetnosti diljem svijeta, svjedočeći o njegovoj jedinstvenoj viziji i kreativnoj snazi.

Gauguinov stil i tehnika

Paul Gauguin je bio ključna figura postimpresionističkog pokreta, poznat po svom jedinstvenom stilu i tehnici koje su značajno utjecale na modernu umjetnost. Njegov umjetnički pristup bio je radikalno različit od konvencionalnih tehnika i stilova njegovog vremena.

Gauguin je bio fasciniran egzotičnim kulturama te je česti razlog njegovih putovanja bila upravo potraga za inspiracijom. Njegovo najključnije putovanje bilo je na Tahiti, gdje je stvorio neka od svojih najpoznatijih djela. Na Tahitiju je pronašao jednostavnost i prirodnost koje su mu nedostajale u Europi. Njegovi prvi dojmovi o Tahitiju bili su pomiješani – dok je bio fasciniran ljepotom prirode i lokalnom kulturom, u Tahitiju je pronašao svijet koji je smatrao čistim i nezagađenim zapadnjačkom civilizacijom.

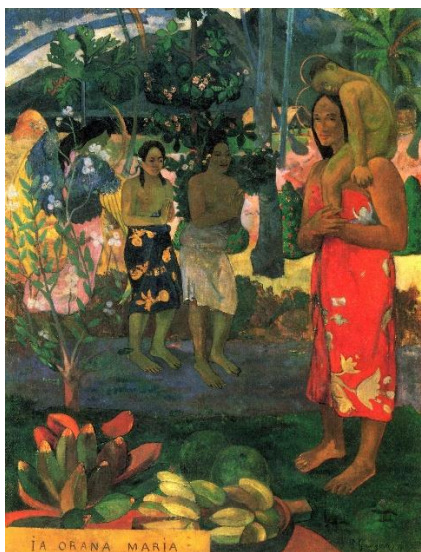

Pejzaž sa paunovima (Smrt), Paul Gauguin, 1892., ulje na platnu

Ovaj *egzotizam* vidljiv je u njegovim radovima kroz korištenje jarkih boja, stiliziranih oblika i simboličkih prikaza. Gauguinova umjetnost često kombinira elemente tahitske kulture s europskim simbolizmom, stvarajući time jedinstven stil koji je bio nov i uzbudljiv u to vrijeme.

Njegove polinezijske teme svode se na prikazivanje animalne ljepote ženskog tijela u šaroliko ornamentiranim tkanjima u gustom zelenilu tropske vegetacije. Svoje doživljaje i ispovijesti objavio je u knjigama "Noa Noa" i "Prije i poslije".

Ia Orana Maria, Paul Gauguin, 1891.

Arearea, Paul Gauguin, 1892., ulje na platnu

Što se tiče samog Gauguinovog stila, bio je poznat po korištenju intenzivnih, vibrantnih boja koje su često bile neobične i nisu odgovarale stvarnim bojama predmeta koje je prikazivao. Njegove su boje bile žarke i korištene na način koji je pojačavao emotivni učinak slike.

Uz to, Gauguin je težio stvaranju sinteze različitih elemenata – miješao je stvarnost s maštom, stvarajući slike koje su bile simbolične i duhovne. Koristio je simbole iz različitih kultura, uključujući polinezijske mitove i kršćanske teme.

Gauguin je često koristio ravne površine boja s minimalnim sjenčanjima, stvarajući time snažan vizualni efekt, što je suprotno trodimenzionalnosti koju su postizali zapadni umjetnici. Njegova tehnika cloisonnisme, inspirirana srednjovjekovnom vitražom, karakterizirana je upotrebom tamnih obrisa koji odvajaju jarke boje.

Kad je u pitanju tehnika, Gauguin je koristio Cloisonnisme tehniku, inspiriranu srednjovjekovnim premazima i japanskim drvorezima. Ona je uključivala upotrebu čistih, odvojenih boja koje su bile obrubljene tamnim obrisima. To je stvaralo efekt sličan mozaiku, gdje je svaka boja izgledala kao zasebno polje.

Gauguin je koristio debele, tamne linije kako bi odvojio boje i stvorio jasne oblike. Ova tehnika naglašava plošnost slike i dodaje grafički element njegovom radu. Koristio je različite tehnike nanošenja boje kako bi postigao raznovrsne teksture na platnu. Ponekad je nanosio boju debelo, u debelim slojevima, dok je u drugim slučajevima koristio manje i tanke nanose kako bi postigao prozirnost.

Iako je najčešće radio s uljem na platnu, Gauguin je eksperimentirao s različitim medijima, uključujući drvorez i keramiku. Njegov rad u ovim medijima također odražava njegovu sklonost prema jednostavnim, ali izražajnim oblicima i bojama.

Hina et Te Fatou, 1888. (drvorez)

"Portrait Vase" by Paul Gauguin, 1887. (keramika)

Ključni radovi i djela

Paul Gauguin je kroz svoja djela istraživao granice boje, forme i simbola te je često spajao kulturne elemente iz različitih dijelova svijeta. Njegova umjetnost ostaje trajno utjecajna i izaziva promišljanje o egzotici, duhovnosti i ljudskoj prirodi. Svako od ovih djela predstavlja ključni trenutak u njegovom umjetničkom razvoju i pruža uvid u njegova duboka promišljanja i kreativne procese.

Paul Gauguin je kroz svoja djela istraživao širok spektar tema, od europskih mitova i religije do tahitskih legendi i svakodnevnog života. Njegova upotreba jarkih boja, stiliziranih formi i simboličkih elemenata čini njegova djela jedinstvenim i trajno relevantnim u svijetu umjetnosti. Svaka od ovih slika predstavlja ključne aspekte Gauguinovog umjetničkog istraživanja i pridonosi razumijevanju njegova doprinosa postimpresionizmu i simbolizmu.

"Odakle dolazimo? Tko smo mi? Kamo idemo?" (1897.) – monumentalno djelo koje odražava njegova filozofska promišljanja o ljudskom postojanju. Ova slika je alegorija života, smrti i duhovne potrage, prikazujući ljude i simbole iz tahitske kulture te se smatra Gauguinovim remek djelom i jednim od najvažnijih djela u povijesti zapadne umjetnosti.

Djelo prikazuje niz figura koje predstavljaju različite faze ljudskog života, postavljene u egzotičnom pejzažu Tahitija, gdje je Gauguin proveo posljednje godine svog života. Kompozicija je zamišljena kao čitanje s desna na lijevo, od rođenja do smrti.

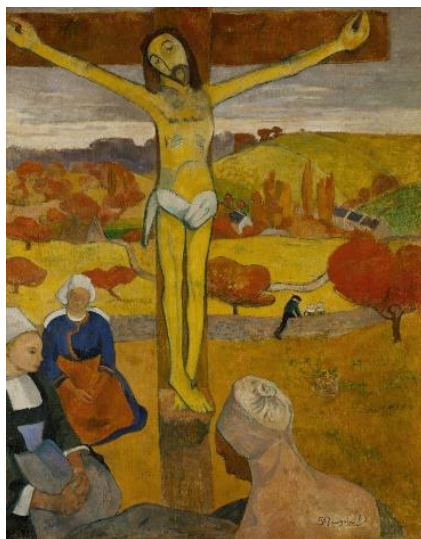

Odakle dolazimo? Tko smo? Kamo idemo?, Paul Gauguin, 1897., ulje na platnu

Tijekom svog boravka na Tahitiju, Gauguin je stvorio niz djela koja su obilježila njegovu "egzotičnu fazu". Njegove slike iz tog razdoblja prikazuju Tahićane, pejzaže i mitove, koristeći jarke boje i stilizirane oblike. Ova djela često kombiniraju stvarne i imaginarne elemente, stvarajući mistične i simbolične prizore. Njegov rad na Tahitiju odražava njegovu duboku fascinaciju i poštovanje prema tahitskoj kulturi i ljudima, kao i njegovu želju da stvori umjetnost koja je oslobođena europskih standarda.

"Žuti Krist" (1889.) – slika koja kombinira religiozne teme s njegovim karakterističnim stilom. Gauguin koristi jarke boje i stilizirane oblike kako bi stvorio snažnu, emocionalnu scenu. Ova slika se smatra jednim od najvažnijih djela njegova simbolističkog razdoblja. Ovo djelo je značajno zbog svoje jedinstvene uporabe boja, religiozne tematike i kulturnog konteksta.

Slika prikazuje Krista raspetog na križu, smještenog u bretonski krajolik. Krist je obojen u intenzivnu žutu boju, koja dominira cijelom kompozicijom. U pozadini se vide bretonske žene, koje kleče u molitvi, odjevene u tradicionalne nošnje.

Žuti Krist, Paul Gauguin, 1889., ulje na platnu

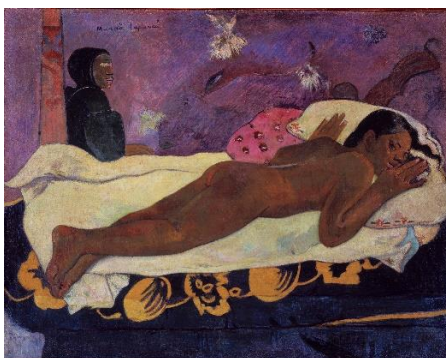
"Vizija nakon propovijedi" (francuski: "La Vision après le Sermon") je jedno od najpoznatijih djela Paula Gauguina, naslikano 1888. godine. Ova slika, koja također nosi naziv "Jakob se bori s anđelom", prikazuje Gauguinovu inovativnu upotrebu boje, kompozicije i simbolizma, a istovremeno odražava njegovu fascinaciju bretonskom religioznošću i kulturnim životom.

Slika prikazuje grupu bretonskih žena u tradicionalnim nošnjama koje mole nakon što su slušale propovijed. U gornjem dijelu slike, vizija Jakoba koji se bori s anđelom lebdi nad njima, odvojena jasno definiranom crvenom ravninom.

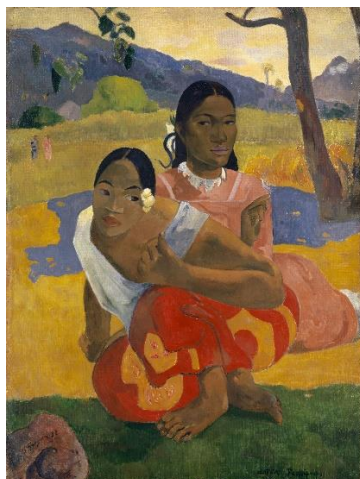
Vizija nakon propovijedi, Paul Gauguin, 1888., ulje na platnu

"Manao tupapau (Duh mrtvih promatra)" (1892.) – rad koji prikazuje tahitsku djevojku koja leži licem prema dolje na krevetu, dok duh mrtvih promatra iz pozadine. Kombinirajući lokalne mitove s osobnim simbolizmom. Ovo djelo kombinira egzotične teme s dubokim simbolizmom. Kroz stilizirane forme, tamne boje i bogatu simboliku, Gauguin stvara djelo koje istražuje ljudski strah od nepoznatog i nadnaravnog. Slika odražava Gauguinovo duboko razumijevanje i poštovanje prema tahitskoj kulturi, dok istovremeno izražava univerzalne ljudske teme straha, duhovnosti i smrti.

Manao tupapau (Duh mrtvih promatra), Paul Gauguin, 1892., ulje na platnu

Nafea Faa Ipoipo (Kada ćeš se udati?) (1892.) – ova slika prikazuje dvije Tahičanke, od kojih je jedna prikazana u tradicionalnoj nošnji. Ova scena kombinira zapadnjačke i tahitske kulturne elemente, prikazujući Gauguinovu fascinaciju tahitskom kulturom i načinom života. Djelo je također poznato po svojoj visokoj vrijednosti na tržištu umjetnina, te je jedno od najskuplje prodanih slika u povijesti.

Nafea Faa Ipoipo (Kada ćeš se udati?), Paul Gauguin, 1892.

Gauguinov utjecaj na svijet

Paul Gauguin bio je ključna figura u povijesti umjetnosti, čiji je utjecaj duboko prožimao mnoge aspekte modernističkog pokreta. Njegov rad, karakteriziran bogatim bojama, pojednostavljenim oblicima i dubokim simbolizmom, značajno je oblikovao smjerove umjetnosti krajem 19. i početkom 20. stoljeća te ostavio neizbrisiv trag u povijesti umjetnosti.

Gauguinov utjecaj počeo je već s njegovim odvajanjem od impresionizma i prelaskom na simbolizam. Njegova upotreba jarkih, neprirodnih boja i stiliziranih formi postavila je temelje za mnoge avangardne pokrete. Mnogi umjetnici, poput Vincenta van Gogha, bili su jako inspirirani njegovim inovativnim pristupom boji i kompoziciji. Gauguin je van Gogha potaknuo na upotrebu intenzivnijih boja i emotivnijih scena, što je postalo karakteristično za van Goghov rad.

Njegovo istraživanje egzotičnih tema, posebno kroz slike nastale tijekom boravka na Tahitiju, pridonijelo je širenju interesa za ne-zapadnjačke kulture u europskoj, tj. zapadnjačkoj umjetnosti. Gauguin je koristio tahitske motive, mitove i kulture kako bi stvorio djela koja su odražavala univerzalne ljudske teme, ali su također izazivala europske percepcije egzotike. Ovo miješanje kultura i simbolike u njegovim radovima inspirirala je mnoge umjetnike i pisce da istraže nove teme i forme izražavanja.

Gauguinov utjecaj proširio se i na mnoge sljedeće generacije umjetnika. Njegova djela inspirirala su foviste, poput Henrija Matissea i Andréa Deraina, koji su preuzeli njegovu uporabu jarkih boja i pojednostavljenih formi. Njegova umjetnička filozofija, koja je naglašavala intuiciju i subjektivno iskustvo, odjeknula je i među ekspresionistima.

Dishes and Fruit, Henri Matisse, 1901.

Charing Cross Bridge, André Derain, 1906.

Možemo primjetiti kako su navedeni slikari preuzeli Gauguinovu uporabu jarkih boja i pojednostavljenih formi

Osim u likovnoj umjetnosti, Gauguinov utjecaj vidljiv je i u književnosti i filozofiji. Njegov život i rad često su istraživani u kontekstu bijega od modernog društva i traženja autentičnosti, što je postalo centralno pitanje za mnoge modernističke pisce i mislioce. Njegova odluka da napusti Europu i provede značajan dio života na Tahitiju inspirirala je ideje o "plemenitom divljaku" i potrazi za neiskvarenom, autentičnom egzistencijom. Ovo je bilo posebno značajno u razdoblju kada je industrijalizacija i urbanizacija mijenjala društvene strukture i vrijednosti.

U književnosti, Gauguinov bijeg od civilizacije i njegovo uranjanje u tahitsku kulturu utjecali su na autore poput W. Somerset Maughama, čiji je roman "Mjesečina i mahovina" (1919.) inspiriran Gauguinovim životom. Roman istražuje teme umjetničke strasti, odbacivanja društvenih normi i potrage za slobodom.

Gauguinov život također je potaknuo filozofske rasprave o autentičnosti i egzistencijalizmu. Filozofi poput Jean-Paula Sartrea istraživali su ideje autentičnosti i slobode kroz prizmu Gauguinovog radikalnog odbacivanja europskih normi i njegovu potragu za stvarnijim iskustvom. Sartreova egzistencijalistička filozofija, koja naglašava autentičnost, individualnost i osobnu slobodu, može se djelomično povezati s Gauguinovim odabirom života.

Zaključak

Paul Gauguin bio je pionir koji je proširio granice umjetničkog izraza. Njegov život i rad bili su obilježeni stalnom potragom za autentičnošću i duhovnošću. Kroz svoja putovanja i stvaralaštvo, ostavio je naslijeđe koje nastavlja inspirirati i izazivati umjetnike i ljubitelje umjetnosti diljem svijeta. Gauguinova umjetnost nas podsjeća na važnost istraživanja i razumijevanja različitih kultura te na neprestanu potragu za dubljim značenjima u umjetnosti i životu. Njegova djela, ispunjena jarkim bojama, egzotičnim temama i dubokom simbolikom, ostaju dugotrajni utjecaj koji nas podsjeća na snagu kreativnosti i izražavanja. Gauguinov

utjecaj seže daleko izvan okvira likovne umjetnosti te obuhvaća književnost, filozofiju i kulturne studije, čineći ga trajno relevantnim i inspirirajućim likom u svjetskoj povijesti.

Literatura

https://en.wikipedia.org/wiki/Paul_Gauguin

<https://www.moma.org/artists/2098>

https://hr.wikipedia.org/wiki/Paul_Gauguin

<https://www.enciklopedija.hr/clanak/gauguin-paul>

https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%BDuti_Krist

<https://hr.wikipedia.org/wiki/Postimpresionizam>

https://www.worldhistory.org/Paul_Gauguin/

https://en.wikipedia.org/wiki/Andr%C3%A9_Derain

https://en.wikipedia.org/wiki/Andr%C3%A9_Derain

Knjige:

- In the history of art series, edited by H.W. Janson, Impressionism and Post-Impressionism 1874.-1904., Linda Nochlin
- Knjiga Postimpresionizam